C/2026/3937

1.9.2026

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 10ης Ιουλίου 2026

σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Σλοβενίας

(C/2026/3937)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου ([1]), και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 ορίζει τους στόχους του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και στην πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Ο κανονισμός ορίζει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν πολυμερή εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με τους στόχους και τις απαιτήσεις που ορίζονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ). Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τη διατύπωση και την εποπτεία της εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων.

(2) Στις 25 Νοεμβρίου 2025 η Επιτροπή εξέδωσε γνώμη σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος 2026 της Σλοβενίας. Την ίδια ημερομηνία, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2026, στην οποία η Σλοβενία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2026, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ([2]) στις 21 Απριλίου 2026, και την κοινή έκθεση για την απασχόληση και τη σύσταση σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στις 9 Μαρτίου 2026.

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) ΕΕ C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Στις 29 Ιανουαρίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, ένα στρατηγικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της Ένωσης κατά την επόμενη πενταετία. Προσδιορίζει τις τρεις επιταγές μετασχηματισμού, την καινοτομία, την απανθρακοποίηση και την ανταγωνιστικότητα, καθώς και την ασφάλεια, ως κρίσιμους πυλώνες για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Από τη δημοσίευσή της, η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας τροφοδοτεί τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, διασφαλίζοντας ότι οι οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών συνάδουν με τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ, ώστε να διαμορφώνεται μια ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την οικονομική διακυβέρνηση που να προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ένωση.

(4) Το 2026 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται παράλληλα με το τελικό στάδιο της εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) ([3]). Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), σε συνδυασμό με τη χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής, υπήρξαν καθοριστικής σημασίας για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αυτά όφειλαν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά το σύνολο ή σημαντικό υποσύνολο των προκλήσεων που προσδιορίστηκαν στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν κατά τους τελευταίους κύκλους, και τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής όφειλαν να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Καθώς ο ΜΑΑ πλησιάζει στο τέλος του κύκλου ζωής του, παραμένει σημαντικό να διατηρηθούν και να αξιοποιηθούν οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που υποστηρίζονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΜΑΑ, ιδίως εκείνες που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις.

(5) Στις 3 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2026 για τη Σλοβενία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Σλοβενίας όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών για τη χώρα συστάσεων του 2025 και προέβη σε απολογισμό της υλοποίησης του ΣΑΑ από τη Σλοβενία. Με βάση την ανάλυση αυτή, στην έκθεση χώρας προσδιορίζονται οι πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Σλοβενία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Σλοβενίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(6) Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο, βάσει αξιολόγησης και σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Σλοβενίας ([4]). Το σχέδιο καλύπτει την περίοδο από το 2025 έως το 2028 και προβλέπει δημοσιονομική προσαρμογή σε χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών. Το Συμβούλιο συνέστησε τους ακόλουθους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών: 5,6 % το 2025, 4,4 % το 2026, 4,1 % το 2027 και 4,0 % το 2028, που αντιστοιχούν στους μέγιστους σωρευτικούς ρυθμούς ανάπτυξης που υπολογίστηκαν με βάση το 2023 ως έτος αναφοράς, ήτοι 12,1 % το 2025, 17,0 % το 2026, 21,8 % το 2027 και 26,6 % το 2028.

(7) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να ζητήσουν την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με συντονισμένο τρόπο για να στηρίξουν τις προσπάθειες της ΕΕ να επιτύχει ταχεία και σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών, και η πρόταση αυτή έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 6 Μαρτίου 2025. Κατόπιν αιτήματος της Σλοβενίας, στις 8 Ιουλίου 2025 το Συμβούλιο, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση με την οποία επιτρέπει στη Σλοβενία να αποκλίνει από τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών ([5]). Η περίοδος ενεργοποίησης της εθνικής ρήτρας διαφυγής (2025-2028) επιτρέπει στη Σλοβενία να ιεραρχήσει εκ νέου τις δημόσιες δαπάνες ή να αυξήσει τα κρατικά έσοδα, ώστε η αύξηση των αμυντικών δαπανών για μεγάλο χρονικό διάστημα να μη θέσει σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα.

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2025, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Σλοβενίας (ΕΕ C, C/2025/640, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/640/oj).

([5]) Σύσταση του Συμβουλίου που επιτρέπει στη Σλοβενία να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών οι οποίοι καθορίζονται από το Συμβούλιο στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 (Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής) (ΕΕ C, C/2025/3973, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3973/oj).

(8) Στις 30 Απριλίου 2026 η Σλοβενία υπέβαλε την ετήσια έκθεση προόδου της για το 2026 ([6]) σχετικά με την τήρηση των συνιστώμενων μέγιστων ρυθμών αύξησης των καθαρών δαπανών και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η ετήσια έκθεση προόδου αντικατοπτρίζει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Σλοβενίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την εφαρμογή του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(9) Ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ το 2025 ανήλθε σε 1,1 % και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ ανήλθε σε 2,5 %. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 1,9 % το 2026 και κατά 2,3 % το 2027, και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 3,5 % το 2026 και 2,5 % το 2027.

(10) Με βάση στοιχεία που παρασχέθηκαν από τη Eurostat ([7]), το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης της Σλοβενίας αυξήθηκε από 0,9 % του ΑΕΠ το 2024 σε 2,5 % του ΑΕΠ το 2025. Η αύξηση του ελλείμματος το 2025 αποτυπώνει κυρίως μια μόνιμη αύξηση των τρεχουσών δαπανών, ένα πρωτοφανές υψηλό επίπεδο δημόσιων επενδύσεων και μια κυκλική επιβράδυνση των εσόδων. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν έλλειμμα ύψους 3,3 % του ΑΕΠ το 2026 και 3,5 % του ΑΕΠ το 2027. Η αύξηση το 2026 αποτυπώνει κυρίως την αύξηση των τρεχουσών δαπανών που οφείλεται στην ενδιάμεση κατανάλωση της γενικής κυβέρνησης, τις κοινωνικές παροχές και τους μισθούς του δημοσίου τομέα. Η αύξηση του ελλείμματος το 2027 αποτυπώνει κυρίως τη λήξη των μεταβιβάσεων της ΕΕ από επιχορηγήσεις του ΜΑΑ έναντι ενός σταθερά υψηλού επιπέδου δημόσιων επενδύσεων.

(11) Στις 11 Μαΐου 2026, μετά την καταληκτική ημερομηνία των εαρινών προβλέψεων της Επιτροπής 2026, η Εθνοσυνέλευση ενέκρινε πρόσθετα επιβαρυντικά για το έλλειμμα μέτρα στον τομέα του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, των κοινωνικών εισφορών, των φόρων επί προϊόντων και των κοινωνικών μεταβιβάσεων, τα οποία εκτιμάται από την Επιτροπή ότι θα έχουν συνολικό δημοσιονομικό κόστος μεταξύ 0,5 % και 1,0 % του ΑΕΠ το 2026. Τα περισσότερα από τα εν λόγω μέτρα αναμένεται ότι δεν θα είναι προσωρινά και ότι θα αυξήσουν το έλλειμμα το 2026 και μετά. Επιπλέον, η προηγούμενη κυβέρνηση κατάρτισε σειρά μέτρων εξοικονόμησης, με στόχο τη μείωση του ελλείμματος γενικής κυβέρνησης κάτω από το 3 % του ΑΕΠ. Δεδομένης της αβεβαιότητας σχετικά με το μέγεθος και την έγκρισή τους, ο αντίκτυπος αυτών των πιο πρόσφατων μέτρων δεν εξετάζεται κατά το παρόν στάδιο.

(12) Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ([8]), ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, ήταν διασταλτικός, κατά 1,6 % του ΑΕΠ, το 2025. Προβλέπεται να είναι επεκτατικός, κατά 1,3 % του ΑΕΠ, το 2026, και συσταλτικός, κατά 0,7 % του ΑΕΠ, το 2027.

(13) Με βάση στοιχεία που παρασχέθηκαν από τη Eurostat ([9]), το δημόσιο χρέος της Σλοβενίας μειώθηκε από 66,4 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2024 σε 65,7 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2025. Η μείωση του λόγου χρέους το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως μια μειωτική για το χρέος διαφορά μεταξύ επιτοκίων και ρυθμού ανάπτυξης. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν ότι ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ θα μειωθεί σε 64,9 % έως τα τέλη του 2026 και θα αυξηθεί σε 65,1 % έως τα τέλη του 2027. Η μείωση του λόγου χρέους το 2026 αντικατοπτρίζει κυρίως μια μειωτική για το χρέος διαφορά μεταξύ επιτοκίων και ρυθμού ανάπτυξης και μια μειωτική για το χρέος προσαρμογή αποθεμάτων-ροών.

([6]) Η ετήσια έκθεση προόδου της Σλοβενίας για το 2026 καταρτίστηκε από την απερχόμενη κυβέρνηση βάσει σεναρίου αμετάβλητης πολιτικής. Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2026 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([7]) Eurostat – Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

([8]) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο εκείνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και εκείνες που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

([9]) Eurostat – Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

(14) Με βάση στοιχεία της Eurostat ([10]), οι συνολικές αμυντικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης στη Σλοβενία ανήλθαν στο 1,3 % του ΑΕΠ το 2025, ποσοστό που αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το έτος αναφοράς 2021. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, προβλέπεται να ανέλθει στο 1,6 % του ΑΕΠ το 2026, ποσοστό που αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 0,5 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021 ([11]).

(15) Η Ένωση εξακολουθεί να αντιμετωπίζει κινδύνους διαταραχών του ενεργειακού εφοδιασμού και αυξημένης αστάθειας των τιμών, οι οποίοι επιδεινώνονται από γεωπολιτικές εντάσεις που επηρεάζουν τις παγκόσμιες αγορές πετρελαίου και αερίου. Η εμπειρία από την ενεργειακή κρίση της περιόδου 2022-2023 έχει δείξει ότι τα γενικά και μη στοχευμένα μέτρα συνεπάγονται μεγάλο δημοσιονομικό κόστος και δεν είναι αποδοτικά από κοινωνική και οικονομική άποψη. Από την έναρξη του πολέμου στη Μέση Ανατολή τον Φεβρουάριο του 2026, η Σλοβενία έχει εγκρίνει μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις ([12]). Σε αυτά τα μέτρα περιλαμβάνονται η μη στοχευμένη μείωση των ειδικών φόρων κατανάλωσης στο ντίζελ, τη βενζίνη και το πετρέλαιο θέρμανσης, η οποία θεωρείται ότι θα διαρκέσει μέχρι το τέλος του έτους, και μια μη στοχευμένη μείωση του περιβαλλοντικού φόρου διοξειδίου του άνθρακα στο ντίζελ, τη βενζίνη και το πετρέλαιο θέρμανσης, η οποία πρόκειται να λήξει τον Ιούνιο του 2026. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το δημοσιονομικό κόστος των εν λόγω μέτρων προβλέπεται να ανέλθει σε 0,2 % του ΑΕΠ το 2026. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, αν τα μέτρα αυτά παραμείνουν σε ισχύ έως το τέλος του 2026, το δημοσιονομικό τους κόστος θα ανέλθει στο 0,3 % του ΑΕΠ το 2026.

(16) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Σλοβενίας αυξήθηκαν κατά 8,8 % το 2025 και κατά 13,2 % σωρευτικά το 2024 και το 2025. Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση 1,4 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Αν τα έτη 2024 και 2025 εξεταστούν μαζί, ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών υπερβαίνει επίσης τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους 0,5 % του ΑΕΠ σωρευτικά. Λαμβανομένης υπόψη της ευελιξίας για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, αν τα έτη 2024 και 2025 εξεταστούν μαζί, η σωρευτική απόκλιση των καθαρών δαπανών είναι οριακά άνω του 0,3 % του ΑΕΠ.

(17) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Σλοβενίας προβλέπεται να αυξηθούν κατά 7,2 % το 2026 και κατά 21,3 % σωρευτικά το 2024, το 2025 και το 2026. Η προβλεπόμενη αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 υπερβαίνει τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους 1,2 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Αν τα έτη 2024, 2025 και 2026 εξεταστούν μαζί, ο προβλεπόμενος σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών υπερβαίνει επίσης τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους 1,7 % του ΑΕΠ σε σωρευτικούς όρους. Λαμβανομένης υπόψη της ευελιξίας για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, αν τα έτη 2024, 2025 και 2026 εξεταστούν μαζί, η προβλεπόμενη σωρευτική απόκλιση των καθαρών δαπανών ανέρχεται στο 1,2 % του ΑΕΠ.

(18) Στις 3 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ ([13]). Στην έκθεση αυτή αξιολογήθηκε η κατάσταση της Σλοβενίας σε σχέση με το κριτήριο του ελλείμματος, δεδομένου ότι το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης που προβλέπεται για το 2026 υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ. Η έκθεση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η Σλοβενία δεν πληρούσε το κριτήριο του ελλείμματος. Συγχρόνως, το Συμβούλιο ενεργοποίησε την εθνική ρήτρα διαφυγής για τη Σλοβενία, και το έλλειμμα που υπερβαίνει την τιμή αναφοράς εξηγείται πλήρως από την αύξηση των αμυντικών δαπανών από το 2021, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής. Ωστόσο, παρόλο που η Επιτροπή είναι της άποψης ότι δεν υπάρχει λόγος να κινηθεί διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος για τη Σλοβενία κατά το παρόν στάδιο, εξακολουθεί να επικρατεί σημαντική αβεβαιότητα σχετικά με τις δημοσιονομικές προοπτικές για το 2026 (βλ. αιτιολογική σκέψη 12). Η μη λήψη επαρκών διορθωτικών μέτρων με αξιόπιστο και έγκαιρο τρόπο μπορεί να οδηγήσει στην κίνηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος για τη Σλοβενία το φθινόπωρο. Υπό αυτό το πρίσμα, και αφού ελήφθη υπόψη η γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής που συστάθηκε βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή δεν πρότεινε κατά το παρόν στάδιο την κίνηση διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος.

([10]) Eurostat, δημόσιες δαπάνες βάσει της ταξινόμησης των κρατικών λειτουργιών (COFOG).

([11]) Ο ορισμός του ΝΑΤΟ για τις αμυντικές δαπάνες διαφέρει από τον ορισμό της COFOG για τις αμυντικές δαπάνες. Επιπλέον, ενδέχεται να υπάρχουν διαφορές λόγω της χρονικής στιγμής καταγραφής των δαπανών, ιδίως για στρατιωτικό εξοπλισμό, διότι η υποβολή στοιχείων από το ΝΑΤΟ δεν ακολουθεί τους κανόνες των εθνικών λογαριασμών όσον αφορά τον χρόνο καταγραφής.

([12]) Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνουν την κατάσταση όπως είχε κατά την καταληκτική ημερομηνία των εαρινών προβλέψεων 2026 της Επιτροπής (4 Μαΐου 2026).

([13]) Έκθεση της Επιτροπής που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [COM(2026) 302 final της 3.6.2026].

(19) Το φορολογικό μείγμα της Σλοβενίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη φορολόγηση της εργασίας, η οποία ανήλθε στο 52 % των συνολικών φορολογικών εσόδων το 2023. Υπό συνθήκες ταχείας γήρανσης του πληθυσμού και συρρίκνωσης του εργατικού δυναμικού σε ηλικία εργασίας, η έντονη εξάρτηση της Σλοβενίας από τη φορολόγηση της εργασίας ενέχει διαρθρωτικό κίνδυνο, καθώς η υψηλή φορολογική επιβάρυνση μπορεί να αποθαρρύνει τη δημιουργία θέσεων εργασίας και να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην προσφορά εργασίας και την ανταγωνιστικότητα. Επί του παρόντος, η Σλοβενία κάνει περιορισμένη χρήση λιγότερο στρεβλωτικών πηγών εσόδων· οι περιοδικοί φόροι ακίνητης περιουσίας παράγουν έσοδα πολύ χαμηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ, ενώ δεν έχουν προταθεί μεταρρυθμίσεις στον τομέα αυτό. Η Σλοβενία δεν διαθέτει πλαίσιο για την αξιολόγηση της οικονομικής αποδοτικότητας ή της αναγκαιότητας της εκτεταμένης χρήσης φορολογικών δαπανών ύψους 5,2 % του ΑΕΠ το 2023. Η συστηματική επανεξέταση αυτών των δαπανών και οι προσαρμογές της φορολογίας ακίνητης περιουσίας θα διεύρυναν τη φορολογική βάση και θα δημιουργούσαν πρόσθετα δημοσιονομικά περιθώρια. Η επανεξισορρόπηση του φορολογικού μείγματος προς πιο φιλοαναπτυξιακές και βιώσιμες πηγές μετριάζει τους διαρθρωτικούς κινδύνους και στηρίζει τη δημοσιονομική βιωσιμότητα.

(20) Η αύξηση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων δαπανών είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση του αυξανόμενου κόστους της γήρανσης του πληθυσμού και τη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών. Μολονότι η Σλοβενία διαθέτει πείρα στην εκπόνηση αναλύσεων δαπανών, οι αναλύσεις αυτές δεν ενσωματώνονται ακόμη συστηματικά στην ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού. Η θεσμοθέτηση τακτικών επανεξετάσεων των δαπανών στους μεγαλύτερους τομείς δαπανών, ιδίως στους τομείς της κοινωνικής προστασίας (17,1 % του ΑΕΠ), της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης (8 %), των οικονομικών υποθέσεων (5,7 %) και της εκπαίδευσης (5,5 %), θα διευκόλυνε την αποτελεσματικότερη ανακατανομή των πόρων και θα αύξανε τη λογοδοσία. Παρά την αύξηση των κοινωνικών μεταβιβάσεων, το ποσοστό των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού αυξήθηκε για τέταρτο συνεχόμενο έτος, γεγονός το οποίο αντικατοπτρίζει κυρίως την αύξηση του ποσοστού των ηλικιωμένων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας και υποδηλώνει ότι το σύστημα δεν κατορθώνει να βοηθήσει τα πλέον ευάλωτα άτομα. Η βελτίωση της αποδοτικότητας θα μπορούσε να επιτευχθεί με την καλύτερη στόχευση των κοινωνικών παροχών, την εναρμόνιση της κατακερματισμένης οικογενειακής στήριξης και την αντιμετώπιση των παροχών αναρρωτικής άδειας. Η δημογραφική συρρίκνωση, η γήρανση του πληθυσμού και η άνιση πρόσβαση σε ποιοτικές βασικές υπηρεσίες (ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και εκπαίδευση) εντείνουν τις εδαφικές ανισότητες και πλήττουν ιδίως τις αγροτικές περιοχές. Επιπλέον, οι δημόσιες επενδύσεις παραμένουν μεν υψηλές, όμως είναι αναγκαία η βελτίωση της σύνθεσης και του σχεδιασμού τους μέσω ενισχυμένου συντονισμού μεταξύ εθνικών και τοπικών αρχών για να διασφαλιστεί η δημοσιονομική βιωσιμότητα και να υποστηριχθεί το αναπτυξιακό δυναμικό.

(21) Η εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, τα οποία περιλαμβάνουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) και το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), στη Σλοβενία υπερβαίνει τον μέσο όρο της ΕΕ, τόσο σε επίπεδο επιλογής έργων όσο και σε επίπεδο πληρωμών. Είναι σημαντικό να διατηρηθεί η τρέχουσα δυναμική, και παράλληλα να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των επενδύσεων στην πράξη. Η Σλοβενία λαμβάνει ήδη μέτρα στο πλαίσιο των οικείων προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης. Εντούτοις, ορισμένοι τομείς ενδέχεται να απαιτούν περαιτέρω ενίσχυση της εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με τις δεξιότητες, την έρευνα και καινοτομία, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη διαχείριση των υδάτων και την παροχή τοπικών υπηρεσιών. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση των νέων επενδύσεων που προσδιορίστηκαν από τη Σλοβενία στην ενδιάμεση επανεξέταση των ταμείων της πολιτικής συνοχής, ιδίως εκείνων που συνδέονται με τις πέντε προτεραιότητες που προσδιορίζονται στον κανονισμό για την ενδιάμεση επανεξέταση ([14]).

(22) Η Σλοβενία αντιμετωπίζει διάφορες προκλήσεις που σχετίζονται με τον τομέα της ενέργειας, τις βιώσιμες μεταφορές, την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον, το επιχειρηματικό περιβάλλον, την ανταγωνιστικότητα και τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού.

(23) Όπως αναφέρεται στην Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, όλα τα ενωσιακά, εθνικά και τοπικά θεσμικά όργανα πρέπει να καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες για τη θέσπιση απλούστερων κανόνων και την επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών. Η Επιτροπή έχει θέσει φιλόδοξους στόχους για τη μείωση του διοικητικού φόρτου: κατά τουλάχιστον 25 % για όλες τις επιχειρήσεις και τουλάχιστον 35 % για τις ΜΜΕ. Έχει επίσης δημιουργήσει νέα εργαλεία για την επίτευξη αυτών των στόχων, συμπεριλαμβανομένων συστηματικών ελέγχων του αποθέματος νομοθεσίας της ΕΕ βάσει προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων και της ενίσχυσης του διαλόγου με τους συμφεροντούχους. Για να επιδείξει και η Σλοβενία αντίστοιχο επίπεδο φιλοδοξίας, πρέπει να αναλάβει δράση. Έχει μεν επιτευχθεί κάποια πρόοδος, όμως εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη για ισχυρότερη συνεργασία και συντονισμό μεταξύ του εθνικού, του περιφερειακού και του τοπικού επιπέδου. Το 66 % των επιχειρήσεων αναφέρει την πολυπλοκότητα των διοικητικών διαδικασιών ως περιορισμό κατά την άσκηση δραστηριοτήτων στη Σλοβενία ([15]). Οι διαρθρωτικές προκλήσεις εξακολουθούν να επιβαρύνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον της Σλοβενίας καθώς, αφενός, οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων και, αφετέρου, η κανονιστική και η φορολογική επιβάρυνση λειτουργούν ως σημαντικοί περιορισμοί για τις επενδύσεις και την ανάπτυξη. Οι διαδικασίες αδειοδότησης παραμένουν ιδιαίτερα επαχθείς, με μεγάλα χρονοδιαγράμματα για τις οικοδομικές και περιβαλλοντικές άδειες, την ανάγκη πραγματοποίησης των νομικών διατυπώσεων με φυσική παρουσία, και την περιορισμένη διαλειτουργικότητα των ψηφιακών μητρώων. Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών, η Σλοβενία εξακολουθεί να βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ και εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες προκλήσεις όσον αφορά τη διασφάλιση της επικέντρωσης στον χρήστη, της διαλειτουργικότητας και της επαναχρησιμοποίησης των δεδομένων σε όλα

([14]) Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1914 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2025, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης.

([15]) Έκθεση του Ευρωβαρόμετρου σχετικά με τη στάση των επιχειρήσεων απέναντι στη διαφθορά στην ΕΕ, 2025.

τα επίπεδα διακυβέρνησης. Οι κανονιστικοί φραγμοί στην ενιαία αγορά, οι οποίοι επηρεάζουν ιδίως το διασυνοριακό εμπόριο υπηρεσιών και ορισμένα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, εξακολουθούν να υφίστανται, ενώ η πρόοδος όσον αφορά την αντιμετώπισή τους παραμένει περιορισμένη. Στο πλαίσιο αυτό, η αύξηση του πεδίου εφαρμογής, της φιλοδοξίας και του ρυθμού της κανονιστικής απλούστευσης και του διοικητικού εκσυγχρονισμού μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα και να μειώσει τις τιμές, καθώς και να στηρίξει την ανάπτυξη μακροπρόθεσμα.

(24) Οι δεσμοί δημόσιου και ιδιωτικού τομέα της Σλοβενίας στην έρευνα και την καινοτομία (Ε&Κ) όσον αφορά τις συνδημοσιεύσεις παραμένουν ελαφρώς πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, αλλά η χώρα δυσκολεύεται να μετατρέψει την άριστη έρευνα σε επιτυχημένα προϊόντα, ενώ περαιτέρω πρόοδος θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της διευκόλυνσης της μεταφοράς γνώσης και της εξασφάλισης χρηματοδοτικής στήριξης για τη δραστηριότητα Ε&Α. Οι επιχειρηματικές δαπάνες για Ε&Α στη Σλοβενία βρίσκονται μεν στον μέσο όρο της ΕΕ, μειώθηκαν επί τρία έτη στο 1,5 % του ΑΕΠ, ιδίως μεταξύ των ΜΜΕ. Επιπλέον, οι δημόσιες δαπάνες της Σλοβενίας για Ε&Α εξακολουθούν να υστερούν σε σχέση τόσο με τον μέσο όρο της ΕΕ για το 2024 (0,64 % έναντι 0,72 % του ΑΕΠ) όσο και με τον εθνικό στόχο (1,25 %). Οι περιφερειακές ικανότητες καινοτομίας ενισχύονται αποτελεσματικά, αν και ορισμένες περιφέρειες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν χαμηλότερες επενδύσεις Ε&Α και ασθενέστερα αποτελέσματα παραγωγικότητας, γεγονός που περιορίζει την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη με γνώμονα την καινοτομία. Βρίσκονται σε εξέλιξη ορισμένες θετικές πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένων στρατηγικών χρηματοδοτικών έργων και στοχευμένης στήριξης για προτάσεις υψηλού δυναμικού, όμως η αποτελεσματική ανάπτυξη εναλλακτικών επενδυτικών μέσων, ιδίως για τις νεοφυείς επιχειρήσεις, είναι σημαντική για την πλήρη αξιοποίηση της ικανότητας καινοτομίας της Σλοβενίας και την επίτευξη της πλήρους υλοποίησής της. Η Σλοβενία έχει καταβάλει προσπάθειες για τη βελτίωση της διακυβέρνησης της Ε&Κ με την ενοποίηση των περισσότερων πολιτικών για την Ε&Κ σε ένα υπουργείο, την επικαιροποίηση του νόμου για τις δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας και τη δημιουργία οριζόντιων μηχανισμών συντονισμού για τον εξορθολογισμό των πρωτοβουλιών πολιτικής, μέτρα που αποτελούσαν μέρος του σλοβενικού σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ). Μολονότι οι μεταρρυθμίσεις αυτές έχουν υλοποιηθεί, ο αντίκτυπός τους δεν είναι ακόμη αισθητός και οι μηχανισμοί ενδέχεται να απαιτούν την προσθήκη μιας συνιστώσας παρακολούθησης για την παρακολούθηση της προόδου και της ανάγκης ενίσχυσής τους. Επιπλέον, δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί μια πιο συστηματική προσέγγιση όσον αφορά τη μεταφορά γνώσεων, γεγονός που ενδέχεται να παρεμποδίσει τη μετατροπή της ακαδημαϊκής έρευνας υψηλής ποιότητας σε εμπορικά βιώσιμα προϊόντα.

(25) Εξαιτίας της λιγότερο ανεπτυγμένης κεφαλαιαγοράς της χώρας και της περιορισμένης συμμετοχής εγχώριων θεσμικών επενδυτών στη χρηματοδότηση καινοτόμων εταιρειών και νεοφυών επιχειρήσεων, οι σλοβενικές επιχειρήσεις βασίζονται κυρίως στην τραπεζική χρηματοδότηση. Οι τομείς των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων και των επιχειρηματικών κεφαλαίων είναι σημαντικά λιγότερο ώριμοι από τους αντίστοιχους τομείς στην ΕΕ, καθώς τα περιουσιακά στοιχεία ανέρχονται μόλις στο 0,04 % και στο 0,01 % του ΑΕΠ το 2024, αντίστοιχα, σε σύγκριση με τους μέσους όρους της ΕΕ που ανέρχονται σε 0,46 % και 0,06 % του ΑΕΠ. Επιπλέον, τα σλοβενικά νοικοκυριά τείνουν να κατέχουν μεγάλο ποσοστό των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων τους σε μετρητά και καταθέσεις, αντί να επενδύουν σε χρηματοπιστωτικά μέσα που βασίζονται στην αγορά. Ο τομέας των συνταξιοδοτικών ταμείων διαθέτει χαμηλό επίπεδο περιουσιακών στοιχείων, με μόλις 7,1 % του ΑΕΠ το 2024, το τρίτο χαμηλότερο επίπεδο στην ΕΕ. Ωστόσο, η αγορά μη τραπεζικής χρηματοδότησης στη Σλοβενία πρέπει να επεκταθεί και να διαφοροποιηθεί ώστε να αυξηθεί η διαθεσιμότητα επιχειρηματικών κεφαλαίων και να τονωθούν οι καινοτόμες επενδύσεις και η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα. Η ανάπτυξη της χρηματοδότησης με ίδια κεφάλαια και με επιχειρηματικά κεφάλαια δεν υποστηρίζεται από επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου από συνταξιοδοτικούς φορείς, οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στην αύξηση των επικουρικών συντάξεων και είναι σημαντικές για την ανάπτυξη καινοτόμων νεοφυών επιχειρήσεων.

(26) Τα ορυκτά καύσιμα, μεγάλο μέρος των οποίων είναι εισαγόμενα, εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικό μερίδιο του ενεργειακού μείγματος της Σλοβενίας (58 %) και συμβάλλουν στην άνοδο και την αστάθεια των τιμών, γεγονός που επηρεάζει με τη σειρά του την ανταγωνιστικότητα. Επιπλέον, η Σλοβενία χρειάστηκε να βασιστεί σε στατιστική μεταβίβαση προκειμένου να επιτύχει τον εθνικό της στόχο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (25 %). Παρότι έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για να επιταχυνθεί η ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε όλους τους τομείς, να διαδοθεί η χρήση της αποθήκευσης ενέργειας και να εφαρμοστούν μέτρα ενεργειακής απόδοσης. Μολονότι τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης, ιδίως η ανακαίνιση κτιρίων, συνέχισαν να εφαρμόζονται μέσω του εθνικού χρηματοδοτικού πλαισίου και διαφόρων ταμείων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του ΜΑΑ, οι αυξημένες προσπάθειες της Σλοβενίας θα συμβάλουν στην επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων της στρατηγικής ανακαινίσεων για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας των κτιρίων.

(27) Οι διαδικασίες αδειοδότησης και οι διοικητικές διαδικασίες για εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε κλίμακα δικτύου, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων αιολικής ενέργειας, εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικούς παράγοντες επιβράδυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη Σλοβενία. Μολονότι έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του κανονιστικού πλαισίου, οι περιβαλλοντικές διαδικασίες και οι διαδικασίες σε επίπεδο δήμων μπορούν ακόμη να διαρκούν έως και αρκετά έτη. Η Σλοβενία δεν έχει καταγράψει αύξηση της δυναμικότητας αιολικής ενέργειας για περισσότερο από μια δεκαετία, ενώ η ανάπτυξη νέας ηλιακής φωτοβολταϊκής δυναμικότητας επιβραδύνθηκε σημαντικά το 2025 σε σύγκριση με την προηγούμενη τριετία. Ο καθορισμός περιοχών επιτάχυνσης για εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας, όπου οι διαδικασίες αδειοδότησης και οι διοικητικές διαδικασίες απλουστεύονται και συντομεύονται αποτελεσματικά, θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά στην επίσπευση της ανάπτυξης. Επιπλέον, η ανάπτυξη ικανοτήτων με τη μορφή προγραμμάτων κατάρτισης και πρόσθετων πόρων στη διάθεση των τοπικών αρχών θα μπορούσε να συμβάλει στη διεκπεραίωση των αιτήσεων, καθώς και στην κάμψη των τοπικών αντιδράσεων. Ταυτόχρονα, οι περιφέρειες που βρίσκονται σε διαδικασία σταδιακής κατάργησης του άνθρακα αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις δίκαιης μετάβασης που σχετίζονται με την οικονομική διαφοροποίηση, την επανειδίκευση του εργατικού δυναμικού και την ανάπτυξη υποδομών καθαρής ενέργειας.

(28) Οι περιορισμοί του δικτύου, ιδίως σε επίπεδο διανομής, έχουν αρχίσει να χαλαρώνουν, εν μέρει λόγω της υλοποίησης επενδύσεων στο πλαίσιο του ΜΑΑ. Ωστόσο, για να διατηρηθεί συνεχής η ενσωμάτωση των αποκεντρωμένων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και παράλληλα να καλύπτεται η αυξανόμενη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας λόγω του εξηλεκτρισμού, θα πρέπει να αυξηθούν σημαντικά οι επενδύσεις σε δίκτυα, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιοποίησης.

(29) Η υιοθέτηση βιώσιμων μεταφορών εξακολουθεί να υστερεί σε σχέση με την υπόλοιπη ΕΕ, καθώς η εξάρτηση από τα ιδιωτικά αυτοκίνητα παραμένει πολύ υψηλή. Οι οδικές μεταφορές παραμένουν η κυρίαρχη πηγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ατμοσφαιρικής ρύπανσης και κατανάλωσης ενέργειας στον τομέα. Οι τιμές όλων αυτών των εκπομπών υπερβαίνουν τον μέσο όρο της ΕΕ. Όσον αφορά το σύστημα διοδίων με βάση την απόσταση για τα βαρέα οχήματα, έχει σημειωθεί ένα βήμα προόδου. Πολλές μεγάλες επενδύσεις σε σιδηροδρόμους και ηλεκτροκίνηση στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και του προγράμματος της πολιτικής συνοχής βρίσκονται σε εξέλιξη. Ωστόσο, εξακολουθεί να υπάρχει συγκεκριμένη ανάγκη ενίσχυσης της προσφοράς και της χρήσης βιώσιμων επιβατικών μεταφορών και συνέχισης των επενδύσεων σε ανθεκτικές σιδηροδρομικές υποδομές κατά μήκος των διαδρόμων ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών τμημάτων και της προετοιμασίας σιδηροδρομικών γραμμών υψηλής ταχύτητας.

(30) Η Σλοβενία είναι ιδιαίτερα ευάλωτη και συχνά εκτεθειμένη σε κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, ιδίως σε πλημμύρες, καύσωνες, ξηρασίες και δασικές πυρκαγιές, οι οποίοι είναι άνισα κατανεμημένοι μεταξύ των περιφερειών και έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία και την κοινωνία της χώρας. Παρά τους αυξανόμενους κινδύνους, η Σλοβενία εξακολουθεί να εμφανίζει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά στην ΕΕ όσον αφορά την ασφαλιστική κάλυψη έναντι καιρικών και κλιματικών ακραίων φαινομένων, γεγονός που αφήνει κενά στην οικονομική προστασία και καταδεικνύει την ανάγκη επέκτασης της χρήσης και της υιοθέτησης μηχανισμών έναντι των κλιματικών κινδύνων. Το 2025 η Σλοβενία θέσπισε νέο νόμο για το κλίμα, ο οποίος ενίσχυσε σημαντικά το πλαίσιο διακυβέρνησης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Η Σλοβενία εξέδωσε επίσης κανονισμό ([16]) που θεσπίζει κανόνες για τις κατασκευές, τη χρήση γης και άλλες δραστηριότητες σε περιοχές επιρρεπείς σε πλημμύρες και διάβρωση. Ωστόσο, πρόκειται μόνο για την αρχή της διαδικασίας, και η αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών πολιτικών εξακολουθεί να υστερεί σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η εφαρμογή αντιπλημμυρικών μέτρων καθυστερεί και δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί σε όλους τους τομείς συστηματικά λύσεις που βασίζονται στη φύση. Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις επίσης όσον αφορά τον εκσυγχρονισμό των υποδομών ύδρευσης, την αποκατάσταση των κατακερματισμένων οικοσυστημάτων γλυκών υδάτων, τη μείωση της ρύπανσης των υδάτων και την αντιμετώπιση της επιδεινούμενης κατάστασης της φύσης και των οικοσυστημάτων της Σλοβενίας, η οποία εξακολουθεί να αποδυναμώνει την ανθεκτικότητα της χώρας όσον αφορά το κλίμα, καθώς και του οικοσυστήματος και των υδάτων της χώρας.

(31) Οι επίμονες ελλείψεις εργατικού δυναμικού και αναντιστοιχίες δεξιοτήτων υπονομεύουν τις επενδύσεις και την ανταγωνιστικότητα στη Σλοβενία. Περίπου οι μισές εταιρείες αναφέρουν ελλείψεις προσωπικού, ενώ τα ποσοστά κενών θέσεων εργασίας υπερβαίνουν τον μέσο όρο της ΕΕ. Η δημογραφική αλλαγή, οι συνθήκες εργασίας, τα κενά και οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων επιδεινώνουν τις ελλείψεις αυτές, ιδίως στην εκπαίδευση, τον τομέα της φροντίδας, τις ΤΠΕ, τις κατασκευές και τα επιστημονικά και τεχνικά επαγγέλματα, που απαιτούν δεξιότητες στους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM). Η Σλοβενία αντιμετωπίζει σημαντικές ελλείψεις ψηφιακών δεξιοτήτων, καθώς το 63,9 % των επιχειρήσεων αναφέρει ελλείψεις δεξιοτήτων ΤΠΕ και η ψηφιακή επάρκεια ενηλίκων υστερεί σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ. Οι ελλείψεις αυτές εμποδίζουν την ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων και θέτουν σε κίνδυνο την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου. Ως εκ τούτου, απαιτούνται κίνητρα για την αύξηση του ψηφιακού γραμματισμού και των ψηφιακών ικανοτήτων. Επιπλέον, η τελευταία έρευνα PISA του ΟΟΣΑ σχετικά με τις δεξιότητες των μαθητών και μαθητριών αποκάλυψε μια ανησυχητική πτωτική τάση στα επίπεδα των βασικών δεξιοτήτων, ενώ η διεθνής μελέτη ICILS (International Computer and Information Literacy Study) κατέδειξε χαμηλό επίπεδο ψηφιακού γραμματισμού. Οι αναδυόμενες ελλείψεις πράσινων δεξιοτήτων θα ασκήσουν περαιτέρω πίεση στην αγορά εργασίας, καθώς οι πράσινες θέσεις εργασίας προβλέπεται να αντιπροσωπεύουν το 40 % του συνόλου των κενών θέσεων εργασίας. Για να καλύψει τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού, η Σλοβενία βασίζεται σε αλλοδαπούς εργαζομένους, οι οποίοι αντιπροσώπευαν το 16 % του εργατικού δυναμικού της χώρας και προβλέπεται να ανέλθουν στο 26 % έως το 2030 ([17]). Ωστόσο, η Σλοβενία αντιμετωπίζει προκλήσεις όσον αφορά την προσέλκυση εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης σε σύγκριση με τα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, ενδεχομένως λόγω παραγόντων όπως τα επίπεδα εισοδήματος και το χαμηλό επίπεδο ψηφιοποίησης και ένταξης στον χώρο εργασίας ([18]). Οι βραδείες διοικητικές διαδικασίες για τη μετανάστευση εργατικού δυναμικού και οι δυσκολίες στην αναγνώριση των προσόντων και στην κοινωνική ένταξη εξακολουθούν να αποτελούν εμπόδιο για την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων. Επιπλέον, για την προσαρμογή στις διαρθρωτικές αλλαγές στην κοινωνία, θα είναι αναγκαίο να ευθυγραμμιστεί περαιτέρω το εκπαιδευτικό σύστημα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, να αξιοποιηθεί πλήρως το ειδικευμένο εργατικό δυναμικό με την παροχή εργαλείων πολιτικής για την υποστήριξη των μεταβάσεων σε άλλες θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας και χαμηλής ειδίκευσης, και να ενισχυθεί η ένταξη των διακινούμενων εργαζομένων στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία.

([16]) Το διάταγμα περί προϋποθέσεων και περιορισμών για χωρικές παρεμβάσεις και εκτέλεση δραστηριοτήτων σε περιοχές που απειλούνται από πλημμύρες και συναφή διάβρωση που προκαλούνται από εσωτερικά ύδατα και τη θάλασσα.

([17]) Βλ. MoLFSAEO, Analiza razmer na trgu dela in rezultati srednje in dolgoročnih napovedi potreb trga dela do leta 2039, Οκτώβριος 2025.

([18]) Βλ. IMAD, Έκθεση για την ποιότητα ζωής – Έκθεση για την ανάπτυξη 2025.

(32) Ενώ τα πιο πρόσφατα στοιχεία της έρευνας εργατικού δυναμικού δείχνουν κάποια πρόοδο μεταξύ του 2022 και του 2024, η συμμετοχή των ενηλίκων στην κατάρτιση παραμένει χαμηλή, σημαντικά χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ (έρευνα για την εκπαίδευση ενηλίκων 2022, Σλοβενία: 26,5 %, ΕΕ: 39,5 %), και επίσης πολύ κάτω από τον εθνικό στόχο της Σλοβενίας για 60 % έως το 2030. Είναι πολύ σημαντικό να επεκταθεί η διά βίου μάθηση και κατάρτιση σε ολόκληρο τον ενήλικο πληθυσμό, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων ομάδων. Το ποσοστό των Σλοβένων ενηλίκων με τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες μειώθηκε περαιτέρω το 2025, στο 46,5 % (έναντι 60,4 % στην ΕΕ), γεγονός που επιβραδύνει την ψηφιακή μετάβαση. Η Σλοβενία έχει δεσμευτεί να αναπτύξει εθνικό σχέδιο δράσης για τις δεξιότητες· ωστόσο, η κατάρτισή του παραμένει σε πρώιμο στάδιο, γεγονός που καθιστά ακόμη πρόωρη την αξιολόγηση του δυνητικού αντικτύπου του.

(33) Η συστηματική, ουσιαστική και έγκαιρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών συμφεροντούχων παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση της επιτυχούς υλοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

(34) Ως μέρος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, η μισθολογική μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα της Σλοβενίας τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2025 και αύξησε σταδιακά τους μισθούς του δημόσιου τομέα, μεταξύ άλλων για τους εργαζομένους στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, τους εργαζομένους στον τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας και τους εκπαιδευτικούς. Παράλληλα με τη μισθολογική μεταρρύθμιση, τον Οκτώβριο του 2025 θεσπίστηκε νέο χειμερινό επίδομα και ο νόμιμος κατώτατος μισθός αυξήθηκε κατά 16 % τον Ιανουάριο του 2026. Το 2024 η Σλοβενία θέσπισε επίσης μέτρα για τη βελτίωση της στελέχωσης και των συνθηκών εργασίας στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, της μακροχρόνιας και της κοινωνικής φροντίδας, όπως υποτροφίες για επαγγέλματα του τομέα της υγείας και της κοινωνικής εργασίας, διευκόλυνση της αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων για αλλοδαπούς επαγγελματίες του τομέα της υγείας, καθώς και πιλοτικό πρόγραμμα πρακτικής άσκησης για νοσηλευτικό προσωπικό και φροντιστές (2024-2026), ωστόσο, ορισμένα από τα μέτρα αυτά δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί πλήρως. Εντούτοις, εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, καθώς περίπου το 80 % των εργοδοτών σε αυτούς τους τομείς αναφέρει δυσκολίες στην εύρεση εργαζομένων, γεγονός που εμποδίζει την πρόσβαση σε υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας και την αποτελεσματική παροχή αυτών των υπηρεσιών, μεταξύ άλλων σε περιοχές που αντιμετωπίζουν πληθυσμιακή συρρίκνωση. Η Σλοβενία έχει ήδη χαμηλό ποσοστό εργαζομένων στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας επί του συνολικού εργατικού δυναμικού σε σύγκριση με τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ (7,8 % έναντι 10,9 %, στοιχεία του 2023) και μικρότερο αριθμό νοσηλευτικού και ιατρικού προσωπικού ανά κάτοικο από τον μέσο όρο της ΕΕ. ([19]) Οι συνθήκες εργασίας στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και της μακροχρόνιας φροντίδας είναι δύσκολες λόγω του υψηλού φόρτου εργασίας του απασχολούμενου προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων παρατάσεων του ωραρίου εργασίας, των βαρδιών και της νυχτερινής εργασίας, γεγονός που αυξάνει τη σωματική και συναισθηματική καταπόνηση και τις αναρρωτικές άδειες ([20]). Αν δεν αναληφθεί επειγόντως δράση πολιτικής, η κατάσταση αναμένεται να επιδεινωθεί λόγω της γήρανσης του πληθυσμού, των συνταξιοδοτήσεων προσωπικού και της εκροής εργαζομένων στον τομέα της φροντίδας προς ξένες χώρες ή άλλα επαγγέλματα. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η κυβέρνηση ενέκρινε στρατηγική για τη θέσπιση ολοκληρωμένου πλαισίου με σκοπό την ενίσχυση, την ανάπτυξη και τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του εργατικού δυναμικού στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Παρατηρείται επίσης έλλειψη εκπαιδευτικών, κυρίως λόγω του χαμηλού κύρους του επαγγέλματος, καθώς και του διοικητικού φόρτου.

(35) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων ΣΑΑ, για να εφαρμόσουν τη σύσταση του 2026 σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Για τη Σλοβενία, η σύσταση 1 συμβάλλει στην εφαρμογή της πρώτης, της δεύτερης και της τρίτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 2 συμβάλλει στην εφαρμογή της τέταρτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 3 συμβάλλει στην εφαρμογή της έβδομης, της όγδοης και της ένατης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 4 συμβάλλει στην εφαρμογή της έβδομης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ και η σύσταση 5 συμβάλλει στην εφαρμογή της πέμπτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ.

([19]) Με βάση τον πρόσφατα εγκριθέντα ορισμό της Eurostat για τους νοσηλευτές (σε συνέχεια της οδηγίας 2005/36/ΕΚ της ΕΕ σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων), ο αριθμός της πυκνότητας νοσηλευτών είναι σημαντικά χαμηλότερος από εκείνους που προκύπτουν όταν χρησιμοποιείται ευρύτερος ορισμός, όπως αυτός που χρησιμοποιείται για τις στατιστικές υγείας του ΟΟΣΑ.

([20]) Σύμφωνα με το σλοβενικό Ίδρυμα Ασφάλισης Υγείας, η μέση απώλεια εργάσιμων ημερών ανά εργαζόμενο λόγω αναρρωτικής άδειας το 2025 ήταν 8,6 ημέρες και το ποσοστό συχνών απουσιών ήταν 6,97 %. Η τελική έκθεση σχετικά με την προώθηση των επαγγελμάτων μακροχρόνιας φροντίδας από το Υπουργείο Υγείας (2024) αναφέρει ότι στον τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας το 40 % του προσωπικού εργάζεται περισσότερες από 41 ώρες την εβδομάδα, ενώ το 10 % εργάζεται περισσότερες από 46 ώρες την εβδομάδα.

(36) Λαμβάνοντας υπόψη τον καίριο ρόλο του ανθρώπινου κεφαλαίου στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την επείγουσα αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προκλήσεων οι οποίες σχετίζονται με το ανθρώπινο κεφάλαιο στους τομείς των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και οι οποίες παρεμποδίζουν την ανταγωνιστικότητα. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2026 που απευθύνονται στη Σλοβενία μπορούν να συμβάλουν στην εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ένωση,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Σλοβενία να λάβει μέτρα το 2026 και το 2027 προκειμένου:

1. Να λάβει μέτρα για τον έλεγχο των καθαρών δαπανών ώστε να τηρούνται οι μέγιστοι ρυθμοί αύξησης που συνέστησε το Συμβούλιο στις 21 Ιανουαρίου 2025, δεδομένης της απόκλισης που καταγράφηκε έως το 2025 και της ουσιώδους απόκλισης που προβλέπεται για το 2026 από την Επιτροπή σε σχέση με το συνιστώμενο ανώτατο όριο καθαρών δαπανών, αξιοποιώντας παράλληλα την ευελιξία στο πλαίσιο της εθνικής ρήτρας διαφυγής που ενεργοποιήθηκε από το Συμβούλιο. Να ενισχύσει τις συνολικές δαπάνες και την ετοιμότητα στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα του χρέους και την αποδοτικότητα των δαπανών, καθώς και προσαρμόζοντας σταδιακά τον προϋπολογισμό ώστε να διατηρηθεί διαρθρωτικά υψηλότερο επίπεδο αμυντικών δαπανών. Να διασφαλίσει ότι μέτρα που λαμβάνονται για τον μετριασμό των επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας είναι προσωρινά, στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών ή στην κάλυψη των αναγκών των ενεργοβόρων επιχειρήσεων, διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας και ότι το δημοσιονομικό τους κόστος είναι συμβατό με τις δεσμεύσεις βάσει του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ. Να επανεξισορροπήσει τα φορολογικά έσοδα προς περισσότερο φιλοαναπτυξιακές και βιώσιμες πηγές. Να βελτιώσει την αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών, ιδίως μέσω επανεξετάσεων των δαπανών στους μεγαλύτερους τομείς δαπανών.

2. Να διασφαλίσει τη συνέχεια των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Να διατηρήσει τον ρυθμό υλοποίησης στο πλαίσιο προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής αξιοποιώντας, όπου ενδείκνυται, την ανακατανομή προς τις στρατηγικές προτεραιότητες και δυνατότητες ευελιξίας που συμφωνήθηκαν κατά την ενδιάμεση επανεξέταση του πλαισίου της πολιτικής συνοχής.

3. Να απλουστεύσει τις κανονιστικές ρυθμίσεις, να βελτιώσει τα ρυθμιστικά εργαλεία και να περιορίσει τη διοικητική επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων σε ορισμένες υπηρεσίες και νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, και να μειώσει τα εμπόδια για το εμπόριο υπηρεσιών. Να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα προωθώντας τον δυναμισμό των επιχειρήσεων και τη δημιουργία εταιρειών υψηλής ανάπτυξης βελτιώνοντας τις συνθήκες για επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων επιχειρηματικών κεφαλαίων, για θεσμικούς επενδυτές, καθώς και για επενδύσεις στην έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία, λαμβάνοντας υπόψη τις εδαφικές ανισότητες στην Ε&Α και την παραγωγικότητα. Να επιταχύνει την ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών, μεταξύ άλλων μέσω της βελτίωσης της διαλειτουργικότητας και της επαναχρησιμοποίησης των δεδομένων.

4. Να επιταχύνει την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της αποθήκευσης ενέργειας, μεταξύ άλλων μέσω του εξορθολογισμού και της επιτάχυνσης των διοικητικών διαδικασιών και των διαδικασιών αδειοδότησης. Να ενισχύσει την υποδομή του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο διανομής και να εισαγάγει στοιχεία έξυπνων δικτύων. Επιπλέον, να επιταχύνει την εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης, ιδίως στον κατασκευαστικό τομέα. Να προωθήσει τον εξηλεκτρισμό και την ψηφιοποίηση του τομέα των μεταφορών και να εστιάσει τις επενδύσεις στις βιώσιμες μεταφορές, ιδίως στο σιδηροδρομικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην ανάπτυξη της αστικής κινητικότητας και των επιβατικών μεταφορών, λαμβάνοντας υπόψη τις εδαφικές ανισότητες. Να ενισχύσει περαιτέρω την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και την ανθεκτικότητα του οικοσυστήματος και των υδάτων μέσω της εφαρμογής στοχευμένων μέτρων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, προστασίας της φύσης, καθώς και περιβαλλοντικών μέτρων.

5. Να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού ενισχύοντας την παροχή και την απόκτηση δεξιοτήτων και ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των βασικών δεξιοτήτων των μαθητών και μαθητριών, μέσω της περαιτέρω ευθυγράμμισης του εκπαιδευτικού συστήματος με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Να επιταχύνει τις διαδικασίες αναγνώρισης αδειών εργασίας και προσόντων για τους αλλοδαπούς εργαζομένους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με υψηλή ειδίκευση. Να ενισχύσει τη διά βίου μάθηση, την αναβάθμιση δεξιοτήτων και την επανειδίκευση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων των βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων. Να βελτιώσει περαιτέρω τους μη μισθολογικούς όρους εργασίας και την ελκυστικότητα, ιδίως στους τομείς της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, της κοινωνικής πρόνοιας και της μακροχρόνιας φροντίδας και της διδασκαλίας.

Βρυξέλλες, 10 Ιουλίου 2026.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

S. HARRIS